

Aan de leden van de raad

Datum : 29 juni 2021
Zaaknummer : 569578
Contactpersoon : Marcel Wenker
Telefoonnummer : 026 3772185

Onderwerp: Schriftelijke vragen art. 44 Rvo over illegale en legale bomenkap

Geachte voorzitter en leden,

Het raadslid Leo de Groot van de fractie Partij voor de Dieren heeft ons bij brief, ingekomen 26 april 2021, schriftelijke vragen gesteld op grond van artikel 44 van het Reglement van Orde voor de Politieke Avond van de gemeente Arnhem 2018 over illegale en legale bomenkap. De vragen zijn als bijlage toegevoegd aan deze brief.

Ter beantwoording van deze vragen delen wij u het volgende mee.

Betreffende de illegale kap aan het Onderlangs:

1. *Bij de mondelinge beantwoording van de vragen over de kap aan het Onderlangs gaf de wethouder aan dat de motivatie van de initiatiefnemer was, het creëren van zichtlijnen. Volgens het Bomenplan is dit alleen mogelijk als er een onderliggend door B&W vastgesteld plan is. De gekapte bomen bevonden zich op openbaar terrein. Wij hebben zorgen over deze interpretatie, waaruit we opmaken dat een particulier, mits hij een plan indient, voor zijn eigen nut een kapvergunning kan krijgen in openbaar gebied.*
 - a. *Is het college het met ons van eens dat het bomenplan alleen wijzigingen in het bomenbestand in openbaar gebied met een parkbestemming toelaat als daar een publiek belang aan ten grondslag ligt?*

Ja, dat is het college met u eens.

- b. *Is het college het met ons eens dat er nooit een kapvergunning aan een particulier mag worden afgegeven voor het kappen van bomen in het openbaar gebied?*

In het algemeen is het college dit met u eens. Echter, een omgevingsvergunning voor de activiteit kap (of aanleg) kan worden aangevraagd door of namens een derde voor gemeentebomen, maar altijd met toestemming van de gemeente. Bijvoorbeeld bij een gebiedsontwikkeling waar het zowel openbare als particuliere bomen betreft, kan de gemeente toestemming geven aan een particulier om ook voor de gemeentebomen een kapaanvraag in te dienen. De Odra toetst bij een kapaanvraag altijd of de gemeente toestemming heeft gegeven.

Datum : 29 juni 2021
Zaaknummer : 569578
Pagina : 2

In het geval bij de illegale kap in park Onderlangs is er geen verzoek geweest van de initiatiefnemer tot het mogen indienen van een omgevingsvergunning kap voor gemeentebomen, laat staan dat er toestemming is gegeven door het college.

2. *Is dit ooit voorgekomen? Zo ja hoe vaak en met welke motivatie?*

Voor zover wij hebben kunnen achterhalen is dit niet eerder voorgekomen.

3. *Het bomenplan spreekt over het “herstellen van zichtlijnen” als motief voor bomenkap. Echter in de voorwaarden voor het mogen creëren van zichtlijnen wordt alleen een onderliggend beheerplan vereist.*

- a. *Zijn er sinds de vaststelling van het bomenplan beheerplannen bijgekomen waar deze mogelijkheid voor kap benut wordt? Zo ja hoeveel en welke? Om grofweg hoeveel bomen gaat het?*

Nee, er zijn geen beheerplannen bijgekomen na vaststelling van het Bomenplan waarin zichtlijnen worden beschreven. Wel zijn er bestaande vastgestelde beheerplannen waarin cultuurhistorische zichtlijnen staan beschreven.

- b. *Onze fractie vindt kappen voor zichtlijnen ongewenst. Bent u het met ons eens dat kap voor zichtlijnen alleen zou mogen plaatsvinden als deze onderdeel waren van een cultuurhistorisch belangrijke parkstructuur?*

Het college handelt in dit onderwerp conform het door uw raad vastgestelde Bomenplan waarin is opgenomen dat voor elk park een beheervisie is opgesteld waarin de historische, landschappelijke, ecologische en recreatieve waarden zijn beschreven. Voor de instandhouding van het in deze visies beschreven beeld is het soms nodig om bomen, boomgroepen of zichtlijnen te herstellen. Het kappen van bomen voor het creëren of open houden van zichtlijnen gebeurt uitsluitend als het gaat om zichtlijnen die expliciet zijn benoemd in de huidige beheerplannen van de parken. Nieuwe beheerplannen worden door het college vastgesteld.

- c. *Zo ja bent u het dan met ons eens dat het Bomenplan dan aangescherpt zou moeten worden wat dit betreft? Graag een toelichting.*

Het college is van mening dat het Bomenplan ruim voldoende kaders biedt ter bescherming van bomen en heldere voorwaarden stelt m.b.t. de kap voor zichtlijnen. Aanscherping is niet nodig.

4. *Wat is de stand van zaken wat betreft het verhalen van de schade en wat is er al bekend over herplant, herstel van de bodem e.a. compensatiewerkzaamheden aan het Onderlangs?*

Momenteel is een ontwerp en groot onderhoudsplan in voorbereiding voor het stuwwalpark Onderlangs. Dit in aansluiting op de verbouwing van het Museum en de renovatie van de

Datum : 29 juni 2021
Zaaknummer : 569578
Pagina : 3

Museumtuin. Het groot onderhoud houdt o.a. in het vervangen van hekwerken, verbeteren van de padenstructuur, renovatie van plantvakken, snoeien van bomen, kappen van enkele bomen en het aanplanten van nieuwe bomen. De herstelwerkzaamheden van het illegaal gekapte deel worden hierin meegenomen.

Er is door een specialist geotechniek onderzoek gedaan naar de stabiliteit van de stuwwal ter plekke van de illegale kap. Hieruit blijkt dat deze niet direct in gevaar is. Geadviseerd wordt te herplanten met bodembedekkende struiken, heesters en diepwortelende bomen om erosie te voorkomen. Door een deskundig beëdigd boomtaxateur is een zeer gedetailleerd boomschadetaxatierapport opgesteld.

Momenteel onderzoeken we met onze advocaat de civielrechtelijke mogelijkheden om deze schade te verhalen. We streven naar zoveel mogelijk compensatie van de verdwenen bomen en struiken. Hierbij valt te denken aan de mogelijkheden van compensatie via herplant en/of een financiële schadevergoeding aan de gemeente voor de verdwenen bomen.

Betreffende de plannen op het landgoed Rennen Enk

5. *Bij de mondelinge beantwoording van de vragen over de voorgenomen kap in Rennen Enk heeft de wethouder aangegeven dat bij de eventuele kap op basis van een goedgekeurd beheerplan de zorgplicht in acht zal moeten worden genomen betreffende het verstoren en verjagen van dieren. De vraag van onze fractie betrof echter de aanwezigheid van een buizerdhorst. Deze is beschermd door de natuurbeschermingswet.*
- a. *Hoe weegt u een beheerplan met een fors voornemen tot kap als er NB-wet beschermde soorten in het betreffende gebied voorkomen?*

Het gaat in dit geval om twee toetsingskaders: het bestemmingsplan en de Wet natuurbescherming. In het kader van het bestemmingsplan kunnen bomen in het bosgebied in het kader van normaal beheer en onderhoud worden gekapt (dus zonder vergunning), indien er een beheerplan ten grondslag aanwezig is. Daarnaast is er de Wet natuurbescherming (niet meer de NB-wet) waar een zorgplicht in zit. Hiervoor is de provincie bevoegd gezag. De eigenaar is zelf verantwoordelijk voor het handelen conform de wet. Bomen met jaarrond beschermde nesten mogen niet worden geveld.

- b. *De provincie is bevoegd gezag in dit soort gevallen. Wordt de provincie om advies gevraagd of is er ander overleg? Zo nee waarom niet, zo ja wat is dan de strekking?*

In deze situatie is er geen aanleiding advies te vragen door de gemeente bij de provincie omdat de gemeente geen vergunning hoeft te verlenen. In situaties waarin dit wel het geval is, attenderen wij de eigenaar op de Wet natuurbescherming en zijn zorgplicht.

Datum : 29 juni 2021
Zaaknummer : 569578
Pagina : 4

Overige vragen:

6. *Wat is de planning voor het kappen, dunnen en onderhoud in de Arnhemse Parken, bossen en landgoederen in de periode 2021-2022?*

De volgende planning wordt aangehouden:

Parken

- Afronden werkzaamheden dunnen in parkbos Klarenbeek.
- Boomveiligheidscontrole in de parken Westerveld, Angerenstein, Presikhaaf, Sonsbeek. Veiligheidsmaatregelen die voortkomen vanuit onze zorgplicht worden uitgevoerd. Dat kan zijn snoeien en soms ook kappen van dode en/of gevaarlijke bomen.

Bossen

Dunnen in reeds gebleste bossen in de buitengebieden Arnhem Noord. Deze dunningen zijn reeds uitgezet in 2019, maar nog niet uitgevoerd.

- Maasbergsebossen
- Johannahoeve
- Rijk der Heide
- Grijsoord - Lange Hut.

In deze gebieden laten we 20-30% staand en liggend dood hout achter.

7. *Kan het college de raad van een agenda en planning voorzien, waarop de geplande werkzaamheden en locaties vermeld zijn?*

Een exacte planning kan het college op dit moment niet geven. Genoemde werkzaamheden bij vraag 5 worden uitgevoerd in de winterperiode 2021-2022.

8. *Hoeveel bomen zullen naar schatting in de periode 2021-2022 worden gekapt, en op welke wijze en in welke mate worden deze gecompenseerd? Hoeveel ruimte is er voor natuurlijke aanwas?*

Bomen kappen terwijl je het bos in stand wilt houden klinkt tegenstrijdig. Toch is dat nodig om het bos voor de langere termijn gezond te houden. Door ruimte te geven aan vitale volwassen bomen en bomen die kunnen uitgroeien tot volwaardige bomen, en door het vellen van zieke bomen en bomen die te dicht op een ander exemplaar staan, zorgen we ervoor dat het bos in stand blijft.

Bij het beantwoorden van deze vraag gaat het college er van uit dat uw fractie hier doelt op de bovengenoemde werkzaamheden in de genoemde bossen en parken. Bij het uitvoeren van onderhoud aan bossen en parkbossen stuurt het college niet op het aantal bomen. We dunnen met als doel het vitaler maken van het bos en het bevorderen van de biodiversiteit. Dit doen we door bij bosonderhoud gericht te sturen op natuurlijke bosverjonging met loofbomen, Het gebied waar de komende winterperiode 2021-2022 wordt gedund, bestrijkt ongeveer 222 hectare. In dit gebied staan naar schatting ongeveer 33.300 bomen. In genoemde gebieden worden

Datum : 29 juni 2021
Zaaknummer : 569578
Pagina : 5

ongeveer 5.500 bomen gedund. De dunning bedraagt 16,5% van het aantal bomen en ligt daarmee tussen een normale dunning van 20% en een lichte dunning van 15%.

De bomen die gedund worden zijn allemaal naaldbomen en bestaan voor 90% uit grove den en voor een klein aandeel uit lariks en douglas. Door in de monotone dennenakkers te dunnen, ontstaat ruimte voor nieuwe loofbomen zoals eik, berk, lijsterbes, beuk, en vuilboom. Door meer loofhout wordt het bos vitaler, minder kwetsbaar tegen verdroging en meer biodivers. Het compenseren gaat via de natuurlijke weg: op de plekken waar bomen verdwijnen en lichtinval verschijnt kiemen al snel zaden, wat het begin is van spontane natuurlijke bosverjonging. Zelf aanplanten is dan niet nodig. Het areaal aan bos blijft gelijk. Na een aantal jaren is het kronendek weer volledig gesloten en zijn de sterkste kiemexemplaren uitgegroeid tot jonge bomen die de grote bosbomen van de toekomst zullen worden.

9. *Gekapt hout weghalen verstoort de mineraal- en vochtbalans in bos en park. Afspraak is dat een percentage (15%?) blijft liggen, maar dit percentage is eigenlijk nog veel te laag, zeker voor een gezond bosgebied met aandacht voor het verhogen van de biodiversiteit. Optimaal is om zelfs al het dood hout te laten liggen. Wat gaat het college doen om te kunnen garanderen dat een veel hoger percentage dood hout blijft liggen?*

In het vastgestelde Bomenplan is opgenomen dat we streven naar meer dood hout. Het doel is uiteindelijk ca. 30m3 dood hout per hectare te realiseren. Aanwezige staande en liggende dode stammen blijven achter evenals al het tak- en tophout.

10. *Is het college bereid om te laten onderzoeken op welke wijze en in welke mate het laten liggen of staan van gekapte of dode bomen het best bijdraagt aan een goede natuurontwikkeling in de bosdelen van Arnhemse landgoederen en parken?*

Het college acht een onderzoek niet noodzakelijk. In het Bomenplan is het streven naar meer dood hout opgenomen.

11. *Is het college bereid om hydrologisch onderzoek te laten doen met als doel tot mogelijkheden voor vernatting in de Arnhemse bos- en parkgebieden te komen?*

Aangezien er al diverse stappen zijn en worden gezet met betrekking tot dit onderwerp acht het college het niet noodzakelijk om daarbovenop nog een dergelijk aanvullend onderzoek te doen.

Op het Veluweplateau (de gebieden en bossen ten noorden van de Schelmseweg), waar veel van onze bossen zich bevinden, ligt het grondwater 30 - 60 m onder maaiveld.

In het kader van bosrevitalisering werken wij aan het verbeteren van de bodemopbouw met meer organisch materiaal. Door bij dunnen te sturen op meer loofhout in de bossen zal het blad dat ieder jaar valt bijdragen aan meer goed verteerbaar organisch materiaal en aan een goede humeuze toplaag. De sponswerking en waterhuishouding van het bovenste deel van de bodem wordt hierdoor op termijn verbeterd.

Datum : 29 juni 2021
Zaaknummer : 569578
Pagina : 6

Door hemelwater vanuit de omliggende woonwijken op te vangen en af te voeren naar de randen van de parken en door minder verharding kan meer water verspreid de bodem in zijn. Uiteindelijk stroomt het water door de bodem af naar de beken. Deze strategie is opgenomen in de vastgestelde nota Aanpak wateroverlast Arnhem-Noord (2015) en de Strategie Klimaatadaptatie (2021). Om de toevoer van grondwater naar de beken te garanderen is in 2015 het bestemmingsplan Leemlagen door de raad vastgesteld. Daarmee is het in stand houden van de leemlagen de belangrijkste maatregel om water op de gradiënt (de gebieden en parken ten zuiden van de Schelmseweg) en in de parken vast te houden.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas

A. Marcouch

Bijlage:

- Ingekomen brief met vragen van de Partij voor de Dieren